

Innlandet Fylkeskommune

► **Medvirkningskonferanser**

Oppsummeringsrapport

For skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Oppdragsnr.: **52109830** Dokumentnr.: **002** Versjon: **J-01** Dato: **2023-07-07**

Oppdragsgiver: Innlandet Fylkeskommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Inger Stubsjøen
Rådgiver: Norconsult
Oppdragsleder: Henriette Haneborg Kullerud
Fagansvarlig: Henriette Haneborg Kullerud
Andre nøkkelpersoner: Stine Radmann, Arne Moe Lysaker

J-01	2023-07-07	For bruk	HENKUL	STRAD	HENKUL
B-01	2023-05-26	For gjennomgang hos oppdragsgiver	HENKUL	STRAD	HENKUL
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammen drag

Denne rapporten er dokumentasjon av gjennomføringen, samt oppsummering av resultatene fra verksteder holdt i regi av Innlandet fylkeskommune. Verkstedene ble gjennomført som en del av medvirkningsprosessen knyttet til oppstarten av kunnskapsgrunnlaget for rulleringen av fylkeskommunal planstrategi, Innlandstrategien 2024-2028, samt fremtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring i Innlandet fylke.

Formålet med medvirkningskonferansene har vært å få tidlig innspill:

- ❖ til arbeidet med nytt kunnskapsgrunnlag til rulleringen av Innlandsstrategien 2024-2028 – utfordringer og muligheter i Innlandet
- ❖ på hva slags utdanninger som er viktig for arbeidskraftbehov, rekruttering og utvikling av lokalt næringsliv i forbindelse med skole- og tilbudsstrukturutredning.

Medvirkningen skjer i forbindelse med oppstarten av prosessene, Fylkeskommunen har ønsket bred medvirkning og invitert kommuner, interkommunale politiske råd, kompetanseinstitusjoner, frivillige organisasjoner, Næringsliv /næringslivsorganisasjoner, ungdommens fylkesting/ungdomsrepresentanter fra kommunene, LO og NHO. Konferansene var åpne for alle.

Det ble avholdt fire verksteder i løpet av mars-mai 2023 for alle regionene i Innlandet fylke. Verkstedene bestod av innlegg/presentasjoner, gruppearbeid og plenumsdiskusjoner.

Denne rapporten er en sammenstilling av resultatene fra del 2 av samlingene som hadde til hensikt å svare på problemstillinger knyttet til skole- og tilbudsstrukturen. Arbeidet besto i alt av 3 oppgaver. Deltakerne skulle arbeide med problemstillinger knyttet til fremtidig arbeidskraftsbehov, prioritering av tilbudsstrukturen og kvalitet i skolestrukturen.

Oppgave 1 - Fremtidig arbeidskraftsbehov

Resultatene viser tydelig at samtlige deltakere på alle konferansene fremhever helsesektoren som den viktigste sektoren for arbeidskraft både nå og i fremtiden. Videre er det stor enighet om behovet for bedre og bredere kompetanse innen digitalisering, IKT og teknologi. Grønne næringer som blant annet bærekraftskompetanse, kunnskap om fornybar energi og grønnere industri prioriteres høyt. Det er spesielt regionene Hamar og Kongsvinger som prioriterer grønne næringer høyt. De øvrige regionene har også fokus på dette, men Hamar og Kongsvinger skiller seg ut i resultatene når det kommer til hvor høyt grønne næringer skal prioriteres.

Reiselivet trekkes frem som viktige næringer i henholdsvis Gudbrandsdals-regionen og industrien trekkes frem som viktige i Gran- og Valdresregionen. Lærere blir synliggjort som etterspurt arbeidskraft jevnt over i alle regionene.

Gjennomgående i alle samlingene dukker det opp innspill og ønsker om mer innovasjonskompetanse, endringsledelse/kompetanse og gründerskap.

Bygg- og anleggsgfag, spesielt håndverksfagene, trekkes frem som nødvendig jevnt over på samlingene. I kunnskapsgrunnlaget deltakerne ble presentert for ble de gjort kjent med at søkertallene til yrkesfaglinjene i Innlandet er solide.

Oppgave 2 – Prioritering av studietilbudet på videregående opplæring

Sett resultatene fra alle konferansene under ett er følgende studietilbud prioritert høyest i kronologisk rekkefølge:

Helse- og oppvekstfag

Studiespesialisering

Teknologi- og industrifag, elektro og datateknologi

I store trekk er regionene i Innlandet fylkeskommune enige i hvordan skoletilbudet skal prioriteres når det kommer til de studieretningene som tilbys i dag. I noen regioner har studieretninger knyttet til reiseliv høyere prioritet i lys av regionens næringsliv, og i andre regioner er naturbruk og industrifagene viktigere. De presenterte resultatene viser at det er stor enighet på tvers av regionene i Innlandet, men at det er behov for å tilpasse tilbudet ut ifra regionenes ønsker og behov. Gruppene har brukt resultatene fra oppgave en, om arbeidskraftsbehov som styrende verktøy i arbeidet med oppgave 2 hvor de skulle se på hvilke skoletilbud som skal prioriteres høyest.

I de regionene hvor naturbruk tilbys som en studieretning er denne linjen prioritert opp, som også sammenfaller at deltakerne, spesielt i disse regionene, har satt landbruk høyt på listen over viktige næringer for fremtiden. På samlingen på Rudi, hvor denne linjen ikke tilbys, ble linjen trukket frem som viktig og ønsket prioritert. Det kan bety at fylkeskommunen må se større geografiske områder under ett i vurderingen av hvilke skoletilbud de unge har på videregående opplæring.

På enkelte samlinger og hos enkelte grupper oppsto det stor motstand i møte med denne oppgaven. Noen valgte å ikke løse oppgaven, og noen hadde behov for å uttrykke at de mente det ville være mer hensiktsmessig å diskutere alternative opplæringsmodeller. Det store flertallet løste oppgaven som etterspurt.

Resultatene i oppgave 2 må ses i sammenheng med det presenterte kunnskapsgrunnlaget på hver samling. Deltakerne ble gjort kjent med hvilke studietilbud regionen tilbyr, søkertallene til disse og hvor mange studieplasser som ikke fylles opp hvert år fordelt på studieretningene. Tallene viser at det må gjennomføres prioriteringer slik at fylkeskommunen fortsatt kan sikre et godt tilbud til elevene innenfor de nødvendige studietilbud som svarer til fremtidig arbeidskraftsbehov.

Oppgave 3 – Kvalitet i skolestrukturen

Deltakerne har på samtlige konferanser trukket frem læreren som den viktigste strukturen i skoletilbudet samt de strukturene som finnes rundt læreren. I tillegg til læreren viser det seg at deltakerne ønsker å arbeide mer med alternative, nye og fleksible opplæringsmodeller, samt styrke samarbeidet mellom videregående skole og nærings- og arbeidslivet

Innhold

1	Innledning	6
1.1	Oppdragsbestilling	7
1.2	Metode og design	8
1.3	Gjennomføring av verksteder	8
1.3.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal</i>	9
1.3.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	9
1.3.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	10
1.3.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	10
2	Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring	11
2.1	Oppgave 1 – Arbeids- og næringslivsbehov	11
2.1.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)</i>	12
2.1.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	13
2.1.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	14
2.1.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	15
2.1.5	<i>Oppsummering – fellestrekk mellom regionene</i>	15
2.2	Oppgave 2 – Skoletilbud (VGS)	16
2.2.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)</i>	16
2.2.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	18
2.2.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	20
2.2.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	24
2.2.5	<i>Oppsummering</i>	26
2.3	Oppgave 3 – Kvalitet i skolestrukturen	26
2.3.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)</i>	27
2.3.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	28
2.3.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	28
2.3.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	29
2.3.5	<i>Oppsummering – fellestrekk mellom regionene</i>	30
3	Innlegg fra unges stemmer	31
3.1	Regionene Nord- og Sør-Østerdal	31
3.2	Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune	33
3.3	Ungdomsoppgave	35
3.3.1	<i>Ønsker for fremtidens Innlandet fra ungdommene</i>	35
4	Oppsummering – veien videre	36

1 Innledning

Innlandet fylkeskommune har igangsatt arbeid med utarbeidelse av revidert kunnskapsgrunnlag for ny innlandsstrategi 2024-2028 samt fremtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring. I den forbindelse har fylkeskommunen invitert til medvirkningskonferanser hvor formålet har vært å få tidlig innspill:

- ❖ til arbeidet med nytt kunnskapsgrunnlag til rulleringen av Innlandsstrategien 2024-2028 – utfordringer og muligheter i Innlandet
- ❖ på hva slags utdanninger som er viktig for arbeidskraftbehov, rekruttering og utvikling av lokalt næringsliv i forbindelse med skole- og tilbudsstrukturutredning.

Som et ledd i prosessen ble det arrangert fire medvirkningsverksteder våren 2023;

- ❖ Koppang i Stor-Elvdal 22. mars for regionene Nord- og Sør-Østerdal
- ❖ Rudi gard i Sør-Fron 29. mars for regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal
- ❖ Sand i Nord-Odal 20. april for regionene Hamar og Kongsvinger
- ❖ Gjøvik 2. mai for regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

Fylkeskommunen ønsket bred medvirkning og inviterte kommunene, interkommunal politiske råd, kompetanseinstitusjoner, frivillige organisasjoner, Næringsliv /næringslivsorganisasjoner, ungdommens fylkesting/ungdoms-representanter fra kommunene, LO og NHO. Konferansene var åpne for alle.

Invitasjon til medvirkningskonferanse:

Innlandet fylkeskommune

Velkommen til medvirkningskonferanse!

Vi ønsker innspill på

- Innlandsstrategien 2024-2028 – utfordringer og muligheter i Innlandet
- framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet

Program

Møte- og prosessledelse: Norconsult

10.00 – 10.10	Velkommen til konferanse, representant fra politiske ledelse
10.10 – 10.20	Ungdomsappell, representant fra Ungdommens fylkesting
10.20 – 12.00	Arbeidsøkt 1: Innlandsstrategien - Utfordringer og muligheter i Innlandet <ul style="list-style-type: none"> • innledning: faktagrunnlag • arbeid rundt bordene • oppsummering
12.00 – 12.30	Lunsj
12.30 – 15.15	Arbeidsøkt 2: Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring <ul style="list-style-type: none"> • innledning: faktagrunnlag • arbeid rundt bordene • oppsummering
15.15 – 15.30	Avslutning av dagen og veien videre for arbeidet med Innlandsstrategien og skoleutredningsarbeidet

Hvor og når møtes vi?

Påmeldingsfrist er to uker før arrangementet.

1. **Storstua på Koppang i Stor-Elvdal 22.03.2023.** Regionene: Nord- og Sør-Østerdal
[Påmelding Stor-Elvdal](#)
2. **Rudi Gard i Sør-Fron, 29.03.2023.** Regionene: Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal
[Påmelding Sør-Fron](#)
3. **Milepelen, Sand i Nord-Odal 20.04.2023.** Regionene: Hamar og Kongsvinger
[Påmelding Nord-Odal](#)
4. **Quality Strand Hotel, Gjøvik 02.05.2023.** Regionene: Gjøvik og Valdres og Gran kommune
[Påmelding Gjøvik](#)

Bakgrunnsinformasjon og spørsmålstillinger til gruppediskusjon

Innlandsstrategien 2024-2028

Innlandsstrategien er Innlandets regionale planstrategi, som er det eneste lovpålagte styringsdokumentet vi har på regionalt nivå. Den skal peke retning inn i fremtiden. Vårt felles prosjekt er å bygge Innlandet og ta i bruk mulighetene på tvers av kommunegrensene, forvaltningsnivåer og sektorer.

Innlandsstrategien bygger på FNs 17 bærekraftsmål. Innlandsstrategien skal legges til grunn ved arbeidet med nye regionale planer, fylkesbudsjetter og øvrig plan- og utviklingsarbeid i fylket.
[Les mer om Innlandsstrategien 2020-2024.](#)
[Les mer om kunnskapsgrunnlaget for Innlandsstrategien 2020-2024.](#)

Etter politisk valg hvert fjerde år skal Innlandsstrategien fornyes. Det er et klart politisk ønske om å starte denne arbeidsprosessen tidlig slik at sittende politikere kan levere fra seg et oppdatert kunnskapsgrunnlag og anbefalinger om fornyelse av Innlandsstrategien 2020-2024.
[Les mer om arbeidet med ny innlandsstrategi.](#)

Formålet med medvirkningskonferansene er å få tidlig innspill til arbeidet med nytt kunnskapsgrunnlag.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 1: Nytt kunnskapsgrunnlag for rullering av Innlandsstrategien

- Hvilke fremtidige utfordringer har vi i Innlandet/regionen?
- Hvilke fremtidige muligheter har vi i Innlandet/regionen?

Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Elevtallet i videregående opplæring i Innlandet er synkende. Skoleåret 2021/2022 var det 12 021 elever ved de 23 videregående skolene, dette er 800 færre elever enn skoleåret 2018/2019.

Statistikken viser at elevgrunnlaget synker ytterligere framover. Fra 2023 til 2032 er det om lag 1500 færre 16–18-åringere i Innlandet. Tall som også inkluderer dagens 1–6-åringere viser en ytterligere nedgang fram til 2038.

Nærmere detaljer om elevtallsutvikling, gjennomføring av videregående opplæring m.v. kan du lese om i fylkestingssaken [Tilstandsrapporten for videregående opplæring 2021/2022 PS 64/2022 og Tilbudsstrukturen for videregående opplæring 2023/2024 PS 65/2022.](#)

Fylkestinget vedtok i oktober 2022 at det skal utarbeides en sak om framtidig skolestruktur i Innlandet som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og finansiering basert på nåværende og framskrevne elevtall. Som en del av vedtaket ble det også bestemt at det skal gjennomføres en prosess med alle sentrale samarbeidspartnere i regionene, hvor de ulike regionene kan komme med innspill på hvilke utdanninger det er viktig å ha i sin region.

Formålet med medvirkningskonferansene er å få tidlig innspill på hva slags utdanninger som er viktig for arbeidskraftbehov, rekruttering og utvikling av lokalt næringsliv.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 2: Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring:

- Hvilke utdanningstilbud er viktigst ut fra arbeidskraftbehovet i regionen i årene framover?
- I en situasjon med elevtallsnedgang og reduserte økonomiske rammer, hvilke utdanningstilbud har lavest prioritet og kan reduseres?
- Hva mener dere er viktigst for å ivareta god kvalitet i opplæringstilbudene?

Medvirkningskonferansene

Seminarene ble innledet av fylkesordfører Even Aleksander Hagen og ulike representanter fra ungdommens fylkesting.

Konferansene var delt inn i to arbeidsøkter: Innlandsstrategien og skole- og tilbudsstruktur.

Innlandsstrategi 2024-2028 - Revisjon av Innlandsstrategien

Innlandsstrategien skal legges til grunn ved arbeid med nye regionale planer, fylkesbudsjetter og øvrig plan- og utviklingsarbeid i fylket og er det eneste lovpålagte styringsdokumentet som er på regionalt nivå. Innlandsstrategien rulleres hvert 4 år. Sittende politikere ønsker å levere fra seg et oppdatert kunnskapsgrunnlag og anbefalinger høsten 2024 til det nye fylkestinget.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 1: Nytt kunnskapsgrunnlag for rullering av Innlandsstrategien

- ❖ Hvilke fremtidige utfordringer har vi i Innlandet/regionen?
- ❖ Hvilke fremtidige muligheter har vi i Innlandet/regionen?

Revisjon av Innlandsstrategien ble innledet av Inger Stubbsjøen, prosjektleder for Innlandsstrategien. Kunnskapsgrunnlaget for Innlandet og regionen ble presentert av Inger Sørensen, Innlandsstatistikk.

Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring

Fylkestinget vedtok i oktober 2022 at det skal utarbeides en sak om framtidig skolestruktur i Innlandet som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og finansiering basert på nåværende og framskrevne elevtall. Elevtallet i videregående opplæring i Innlandet er synkende. Fra 2023 til 2032 er det om lag 1500 færre 16–18-åringer i Innlandet med ytterligere nedgang fram til 2038 når dagens 1–6-åringer inkluderes i tallene.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 2: Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring:

- ❖ Hvilke utdanningstilbud er viktigst ut fra arbeidskraftbehovet i regionen i årene framover?
- ❖ I en situasjon med elevtallsnedgang og reduserte økonomiske rammer, hvilke utdanningstilbud har lavest prioritet og kan reduseres?
- ❖ Hva mener dere er viktigst for å ivareta god kvalitet i opplæringstilbudene?

Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring ble innledet av Tore Gregersen, kompetanse og tannhelsesjef.

1.1 Oppdragsbestilling

Norconsult fikk i februar 2023 i oppdrag å fasilitere og ha ansvaret for prosessledelsen for medvirkningskonferansene basert på invitasjonen fra fylkeskommunen. Planlegging av verkstedene ble gjennomført i samarbeid mellom Innlandet fylkeskommune og Norconsult basert på invitasjonen med program og spørsmålstillinger utarbeidet av fylkeskommunen.

I tillegg til å ha ansvaret for møte- og prosessledelsen omfattet oppdraget innhenting av kunnskap fra konferansedeltakerne og bearbeiding og prosessering av dette. Resultatet presenteres i to rapporter, en for hver av temaene innlandsstrategi og skole- og tilbudsstruktur.

Dette dokumentet omhandler del 2, skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring.

1.2 Metode og design

Medvirkningskonferansenes innhold ble designet, planlagt og gjennomført av konsulenter fra Norconsult på bakgrunn av arbeidsmøter med Innlandet fylkeskommune. Hensikten med konferansene var å etablere åpningsfasen av en helhetlig prosess fylkeskommunen setter i gang for revisjon av Innlandsstrategien 2024-2028 og evaluering av skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring. Ettersom prosessen var i et åpningsstadium, ble opplegget designet med tanke på å få inn flest mulig innspill.

Innledningsvis ble det avholdt arbeidsmøtene mellom fylkeskommunen og Norconsult hvor det ble utarbeidet spørsmål til samlingene på bakgrunn av oppdragsbestillingen og bestilte spørsmål. I møtene ble det arbeidet med hensikten i hver oppgave, og det ønskede resultatet. På den måten ble de endelige arbeidsspørsmålene formatert. Parallelt med utarbeidelse av arbeidsspørsmålene designet konsulentene i Norconsult alternative metoder og verktøy som kunne benyttes for hvert spørsmål. Metodene og verktøyene som ble valgt for hver øvelse skulle sørget for å ivareta det ønskede resultatet.

I gjennomføringen av konferansene organiserte og besørget fylkeskommunen med bordverter for hver gruppe. Bordvertene hadde i oppgave å lede gruppen gjennom oppgavene presentert fra scenen og sørge for at alle deltakerne i gruppe fikk anledning til å si sin mening. Bordvertene skulle også påse at riktig utdelt materiell ble benyttet i hver oppgave og levere en teksteslig oppsummering/evaluering av arbeidet til sin gruppe.

1.3 Gjennomføring av verksteder

Konferansene ble avholdt i tidsrommet kl. 10 – 15:30, inkludert en halvtimes lunsjpause og var delt inn i to arbeidsøkter, Innlandsstrategien før lunsj og ny skole- og tilbudsstruktur etter lunsj. Arbeidsøkt 1 var på 1 time og 40 minutter. Arbeidsøkt 2 var på 2 timer og 40 minutter. Hver arbeidsøkt ble innledet med kunnskapsgrunnlag fra fylkeskommunen.

Det ble på alle verkstedene holdt en introduksjon av dagen:

- ❖ Velkommen ved fylkesordfører Even Aleksander Hagen
- ❖ Ungdomsappell ved representanter fra ungdommens fylkesting
- ❖ Gjennomgang av agenda

Deretter gikk vi videre i arbeidsbolker som var bygget opp på følgende måte:

- ❖ Kunnskapsgrunnlag som introduksjon til tema
- ❖ Gruppearbeid
- ❖ Oppsummering i plenum

Verkstedene ble avsluttet med en kort presentasjon av veien videre, samt en takk for deltakelsen ved fylkesordfører Even Aleksander Hagen.

Deltakerne meldte seg på via invitasjonen fra fylkeskommunen. Påmeldingen var åpen frem til konferansen ble avholdt. Alle deltakerne var fordelt på grupper med bordverter fra fylkeskommunen og statsforvalteren. Bordvertene hadde ansvaret for å lede gruppene gjennom de ulike oppgavene og se til at arbeidet ble dokumentert. Resultatet er dokumentert gjennom foto ved avslutningen av hver arbeidsbolke.

1.3.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal

Medvirkningskonferansen for regionene Nord- og Sør-Østerdal ble avholdt på Storstua på Koppang onsdag 22.mars. Det var 66 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 8 grupper med hver sin bordvert.

Unges stemmer

Innleder fra ungdommens fylkesting var Sigrun Myrvang.

Til denne konferansen kom det seks ungdomsdeltakere, fra ungdommens fylkesting og et kommunalt ungdomsråd. Dette var ungdommer i grunnskolen og spesielt temaet planstrategi virket vanskelig å engasjere for denne målgruppen. Etter denne konferansen ble det besluttet å utarbeide en egen ungdomsoppgave for dette temaet.

Øvrige deltakere

Deltakerne var politikere, offentlig ansatte, næringsutviklere og representanter fra det lokale næringslivet og interesseorganisasjoner.

1.3.2 Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal

Medvirkningskonferansen for regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal ble avholdt på Rudi gard i Sør-Fron 29. mars. Det var 131 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 14 grupper med hver sin bordvert.

Unges stemmer

Innleder fra ungdommens fylkesting var Nicoline Scheie.

Til denne konferansen kom det åtte ungdomsdeltakere, fra ungdommens fylkesting og et kommunalt ungdomsråd. De ble fordelt på to ungdomsgrupper og var veldig delaktige på seminaret. Arbeidet med egen ungdomsoppgave fungerte bra.

Øvrige deltakere

Deltakerne var politikere, offentlig ansatte, næringsutviklere og representanter fra det lokale næringslivet og interesseorganisasjoner

1.3.3 Regionene Hamar og Kongsvinger

Medvirkningskonferansen for regionene Hamar og Kongsvinger ble avholdt på Milepelen, Sand i Nord-Odal 20. april. Det var 110 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 12 grupper med hver sin bordvert. Etter ønske fra fylkeskommunen ble deltakerne fordelt innenfor hver region, det ble tre grupper for Hamarregionen og ni grupper for Kongsvingerregionen. På konferansedagen kom det flere uanmeldte deltakere, så alle grupper ble fylt opp med syv deltakere.

Unge stemmer

Til denne medvirkningskonferansen kom det fem deltakere fra et kommunalt ungdomsråd. Dette var ungdommer i grunnskolen og seminaret virket til å ikke treffe denne målgruppen. Arbeidet med egen ungdomsoppgave fungerte delvis.

Øvrige deltakere

Deltakerne på dette seminaret var i all hovedvekt politikere, offentlig ansatte og representanter fra interesseorganisasjoner. Næringslivet var ikke til stede i samme omfang som på de andre seminarene.

1.3.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

Medvirkningskonferansen for regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune ble avholdt på Quality Strand Hotell, Gjøvik 2. mai. Det var 104 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 13 grupper med hver sin bordvert. På konferansedagen var forfall i antall deltakere så stort at vi måtte endre på gruppestrukturen. Samlingen endte opp med 9 grupper. Frafallet kan skyldes at dette var første arbeidsdag etter en langhelg. For ungdommene er mai en spesielt ugunstig tid i skolen med blant annet heldagsprøver.

Unge stemmer

Innleder fra ungdommens fylkesting var Heidar Jahr.

Til denne konferansen kom det ingen andre ungdomsdeltakere.

Øvrige deltakere

Deltakerne var politikere, offentlig ansatte, næringsutviklere og representanter fra det lokale næringslivet og interesseorganisasjoner

2 Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Hensikten med de gjennomførte medvirkningskonferansene for skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring var å åpne for muligheten til å gi innspill i startfasen av prosessen. Fylkeskommunen er i gang med å evaluere den eksisterende skole- og tilbudsstrukturen. Prosessen skal blant annet åpne for medvirkning fra flere interessenter. Bestillingen om medvirkning kommer fra politisk hold i Innlandet fylkeskommune. Bestillingen inneholdt følgende tre spørsmål det var ønsket svar på:

Hvilke utdanningstilbud er viktigst fra arbeidskraftsbehovet i regionen i årene fremover?

I en situasjon med elevtallsnedgang og reduserte økonomiske rammer, hvilke utdanningstilbud har lavest prioritet og kan reduseres?

Hva mener dere er viktigst for å ivareta god kvalitet i opplæringstilbudene?

Spørsmålene dannet grunnlaget for oppgavedesignet som ble gjennomført på konferansene. Spørsmålsstillingen ble justert noe i arbeidsoppgavene for å sikre at deltakerne satt arbeidskraftsbehovet i sammenheng med studieprogrammene som skulle vurderes.

I kunnskapsgrunnlaget fra Innlandet Fylkeskommune ble deltakerne presentert for tall som viser en elevtallsnedgang i sin region. Tallene utløser et behov for å diskutere fremtidige prioritering. For å gjøre problemstillingen mer angripelig ble spørsmålet omformulert til hvilke studieretninger det er viktig å prioritere opp, og ikke hvilke som skal prioriteres ned. På den måten blir deltakerne satt i stand til å vurdere hvilke studieretninger som er spesielt viktige for å imøtekomme arbeids- og næringslivets arbeidskraftsbehov.

Struktur

Resultatene fra samlingene vil videre bli presentert og kommentert oppgave for oppgave. I alt er det tre oppgaver med tilhørende underspørsmål. Under hver oppgave presenteres resultatene fra hver enkelt samling for seg. For hver oppgave gis det en oppsummering fra alle resultatene.

2.1 Oppgave 1 – Arbeids- og næringslivsbehov

I denne oppgaven skulle deltakerne se nærmere på fremtidig arbeidskraftsbehov for sin region. Oppgaven ble delt inn i tre deler slik at deltakerne hadde anledning til å ta stilling til arbeids- og næringslivsbehovet på ulike nivåer. Følgende spørsmål ble stilt:

Spørsmål 1: Hva er arbeidskraftsbehovet i det lokale arbeidslivet i dag?

Spørsmål 2: Hvilke behov ser vi fremover?

Spørsmål 3: Hvor er behovet for arbeidskraft størst?

Hensikten med spørsmålsstillingen er at deltakerne skal bli bevisst på hvilket behov arbeids- og næringslivet har i dag, og om de tror dette vil endre seg fremover. I første omgang skulle deltakerne arbeide med å identifisere de behovene som eksisterer i dag. Videre fikk de anledning til å utforske og tenke nytt om behovet for fremtiden. Her kunne de utforske nye ideer samtidig som de fikk anledning til å synliggjøre ytterligere hva behovet er i fremtiden. I oppgave tre skulle oppgave en og to sammenstilles når deltakerne skulle plassere de identifiserte behovene i en pyramide, og på den måten gjennomføre en prioritering.

Resultatene som presenteres under er en sammenstilling av alle tre spørsmålene. Arbeidskraftsbehovet er identifisert og prioritert, og presenteres som et felles resultat for hver konferanse. Arbeidskraftsbehovet som er vist til i oversikten for hver samling representerer et identifisert behov. Det som er plassert lavest er ikke

ment å illustrere hva som ikke er så viktig. Alt som har kommet inn i oversikten er identifisert som viktig, men noe mer viktig enn annet.

Resultatene som er presentert viser hovedlinjene i hva som kom frem på konferansene. Alle svarene fra hver gruppe er sammenstilt for å kunne identifisere hva hver samling peker på som de største behovene.

2.1.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)

Øverst:

Helsesektor: Sykepleiere, helsefagarbeidere, tannleger og lege. Hvor sykepleiere og helsefagarbeidere nevnes oftest og plasseres høyest.

IKT og digital kompetanse

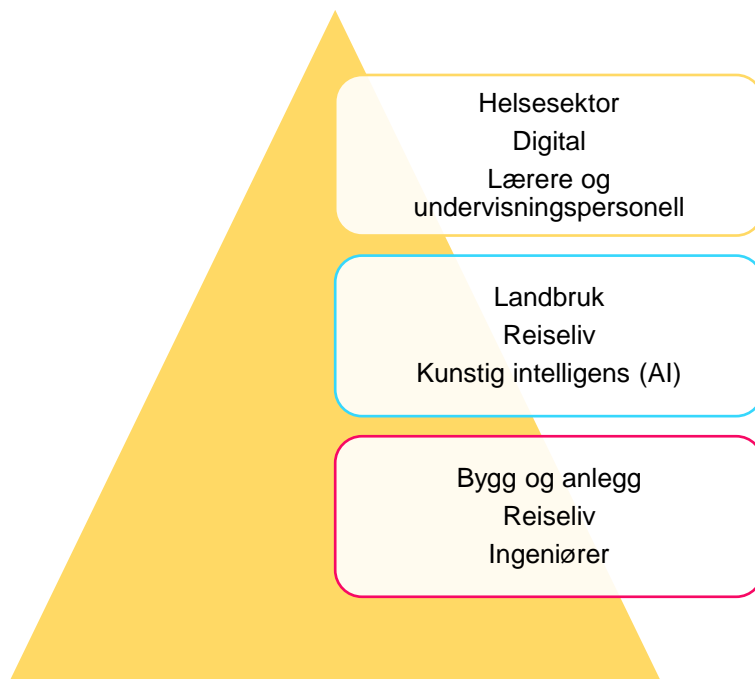
Lærere og undervisningspersonell

Nederst:

Bygg og anlegg: håndverkere (rørlegger, snekker og elektro), andre med fagbrev

Reiseliv

Ingeniører

Kommentarer fra deltakerne:

*meldt om at det er mange yrker som ungdom i dag ikke vil ha

**Vi kan ikke fortsette som nå. Vi blir for få til å jobbe. Derfor må teknologien løse mer

2.1.2 Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal (Rudi)

Øverst:

Helsesektor: sykepleiere, helsefagarbeidere, vernepleier, pleie og omsorgsarbeidere

Grønn næring og fornybar energi:
Kompetanse på fornybar energi, bærekraft, energilagring og gjenbruk

Digital: IKT, teknologi, programmerer og digital kompetanse

Midterst:

Bygg, anlegg og yrkesfag: Tømrere, elektro, automasjon, rørlegger og fagarbeidere

Landbruk: gårdbrukere, matproduksjon, bønder og landbruksteknologi.

Grønn næring og energi: forskere på klima og miljø, kraftproduksjon, bærekraft, energi og det grønne skiftet.

Nederst:

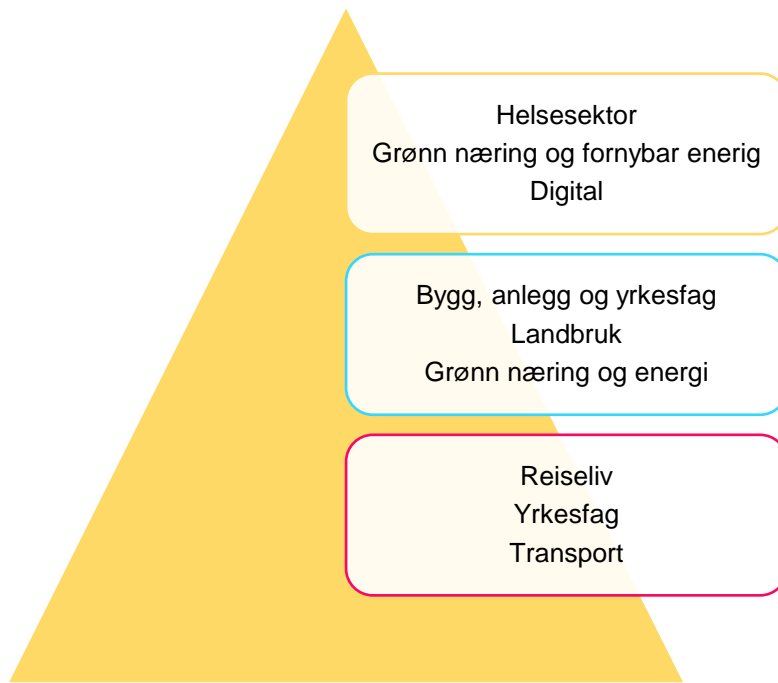
Reiseliv: kokk, turist, servitører, mat og restaurant

Yrkesfag: elektro, tømrer, anleggsfag, automasjon,

Transport: yrkessjåfører

Annet:

Robotikk, fjellredning, opplevelsesutvikler, naturfilosof, bygdeberedskap, soldater, naturpsykolog, nasjonalparkvertskap, el-bilmekaniker, politi, brann og redning

2.1.3 Regionene Hamar og Kongsvinger (Sand)

Øverst:

Helsesektor: Helsefagarbeider, sykepleier, psykisk helse. Absolutt tydelig fokus på helsefagarbeidere.

Digital: IT-utdannelse, IKT, digital drift

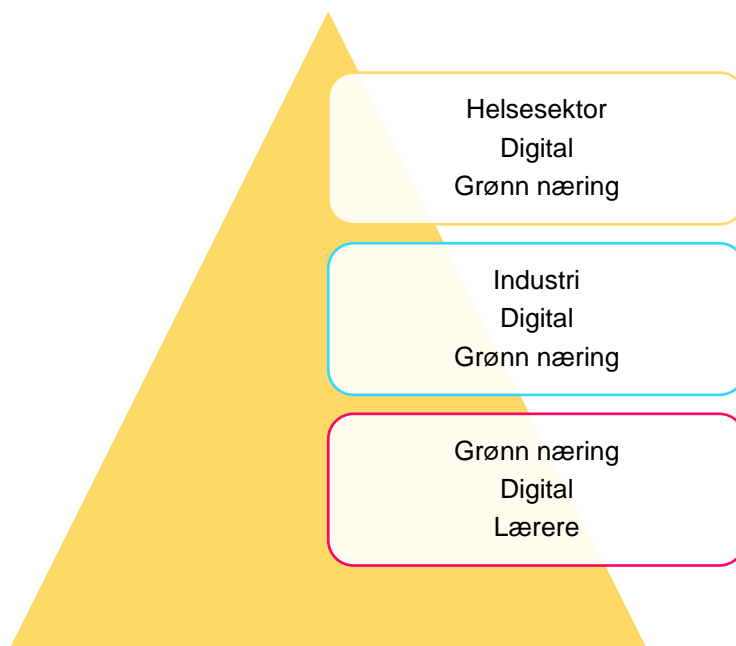
Grønn næring: klimakompetanse i alle sektorer, grønn industri, grønn energi og grønne næringer

Midterst:

Industri: Datasenter (automasjon, elektro), fagarbeidere, grønne industriplasser, kompetansesenter for industri

Digital: IT/Tech, digitalisering, spill, AI, IT programmering, robotisering og teknologi

Grønn næring: omstilling for grønne næringer, sirkulærøkonomi, grønne ingeniører, fornybar energi, bærekraftskompetanse. Grønn økonomi (bio og sirkulær)

Nederst:

Grønn næring: klima/miljø kompetanse, natur, bærekraftskompetanse, grønn omstillingskompetanse, bærekraftskompetanse grønn

Digital: utviklere, IT/data, programmerere, digital kompetanse, kompetanse på VR, tverrfaglig digitalisering.

Lærere: lærere i grunnskolen, lærere med mer kunnskap om psykisk helse, lærere

Annet: Datateknologi/ velferdsteknologi, stemmestyrer, bioøkonomi, yrkessjåfører, matproduksjon og landbruk (skog, jord), ny produksjon innen landbruk (løk, vin, jordbær i tunnel).

*Fokus hos flere grupper på barn og oppvekstfag: Personal barnehage, barne- og ungdomsarbeider og barnevern (mastergrad), oppvekst.

**Gjennomgående hos flere grupper var innovasjon- og endringskompetanse (ledelse) pekt på som viktig.

2.1.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune (Gjøvik)

Øverst:

Helsesektor: helsefagarbeider, sykepleier, leger, psykiatri/rus, helsefag alle nivåer.

Digital: IT/digitalisering, kunstig intelligens, teknologi og programmering/robotisering.

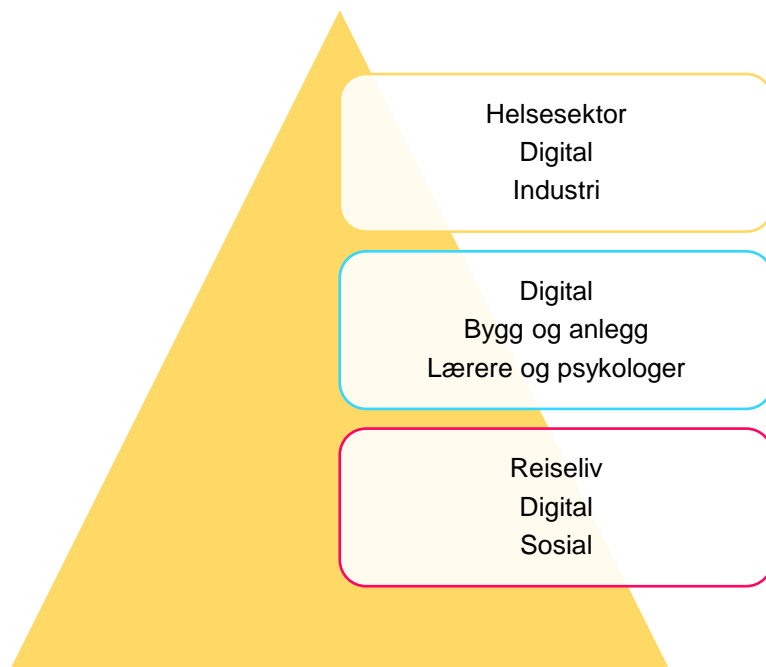
Industri: industrifagarbeider, biobasert industri, fagarbeider: automasjon, fagarbeidere

Midterst:

Digital: robotisering, systemutviklere, kunstig intelligens, digitalisering, IT, velferdsteknologi, utviklere AI

Bygg og anlegg: yrkesfag, automatteknikker, elektriker, bygg/anlegg og automasjon

Lærere og psykologer

Nederst:

Reiseliv: restaurant, kokker/servitører, opplevelsesproduksjon og reiseliv

Digital: datasikkerhet, IKT sikkerhet, teknologi, IT/AI/velferdsteknologi, teknologi/IT

Sosial: større oppgavefelleskap, arbeidstrening i bedriftene for å ta i bruk «restarbeidskraft», koordinering av ressurser proff, tilrettelagte arbeidsplasser, samarbeid: oppgavedeling

Annet: Bærekraftsrådgiver, utviklingskompetanse, naturguiding og naturkunnskap, nye energifag

*Gjennomgående hos flere grupper var innovasjonskompetanse og gründerskap, grønn utdanning, gjenbruk og sirkulærøkonomi trukket frem som viktig

2.1.5 Oppsummering – fellestrekk mellom regionene

Resultatene viser tydelig at samtlige deltakere på alle konferansene fremhever helsesektoren som den viktigste sektoren for arbeidskraft både nå og i fremtiden. Videre er det stor enighet om behovet for bedre og bredere kompetanse innen digitalisering, IKT og teknologi. Grønne næringer som blant annet bærekraftskompetanse, kunnskap om fornybar energi og grønnere industri prioriteres høyt.

Reiselivet og industrien trekkes frem som viktige næringer og lærere blir synliggjort som etterspurt arbeidskraft.

Gjennomgående i alle samlingene dukker det opp innspill og ønsker om mer innovasjonskompetanse, endringsledelse/kompetanse og gründerskap.

2.2 Oppgave 2 – Skoletilbud (VGO)

Hensikten med spørsmålene i denne oppgaven er å synliggjøre for deltakeren at det er behov for å prioritere i skoletilbudet i Innlandet fylkeskommune. Deltakeren ble presentert for et kunnskapsgrunnlag som viser at innbyggertallet går ned, og at ikke alle startede skoleplasser fylles opp. Oppgaven utfordrer deltakerne til å vise hvilke studieretninger som skal prioriteres opp innenfor deres region. Følgende spørsmål ble stilt/oppgave gitt:

Spørsmål 1: Hvilke utdanningstilbud mener du bør prioriteres fremover?

Spørsmål 2: Prøv i fellesskap å rangere programtilbudet som bør prioriteres i pyramiden.

Hver deltaker fikk i oppgave å markere de studietilbudene de mener er viktigst å prioritere, som finnes i deres region, med et klistremerke. Hver deltaker fikk to klistremerker. Oppgave en var en individuell oppgave hvor hver deltaker fikk uttrykke sin mening. I tabellene nedenfor vises forholdet mellom prioriterte studieretninger. I del to skulle hver gruppe samarbeide om å prioritere tilbudet i en pyramide. Det må opplyses om at individuell prioritering ble gjennomført på et felles bord slik at deltakerne kunne se hva de andre svarte. Det kan ha påvirket resultatet. Videre må det antas at den individuelle prioriteringen dannet grunnlag for gruppens resultat. Oppgaven var viktig for å gi deltakerne mulighet til å dele sin mening dersom den ikke ble hensyntatt i fellesprioriteringen. Fokuset handlet om hva som skulle prioriteres opp. Hensikten med oppgave en var å få synliggjort hver enkelt mening. I oppgave 2 kunne deltakerne i hver gruppe inngå de nødvendige kompromissene i prioriteringen samtidig som deres individuelle mening var synlig.

2.2.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)

Det følger av figuren at deltakerne fremhever helse- og oppvekstfag, elektro og datateknologi, og teknologi- og industrifag som de prioriterte tilbudene på et individuelt nivå.

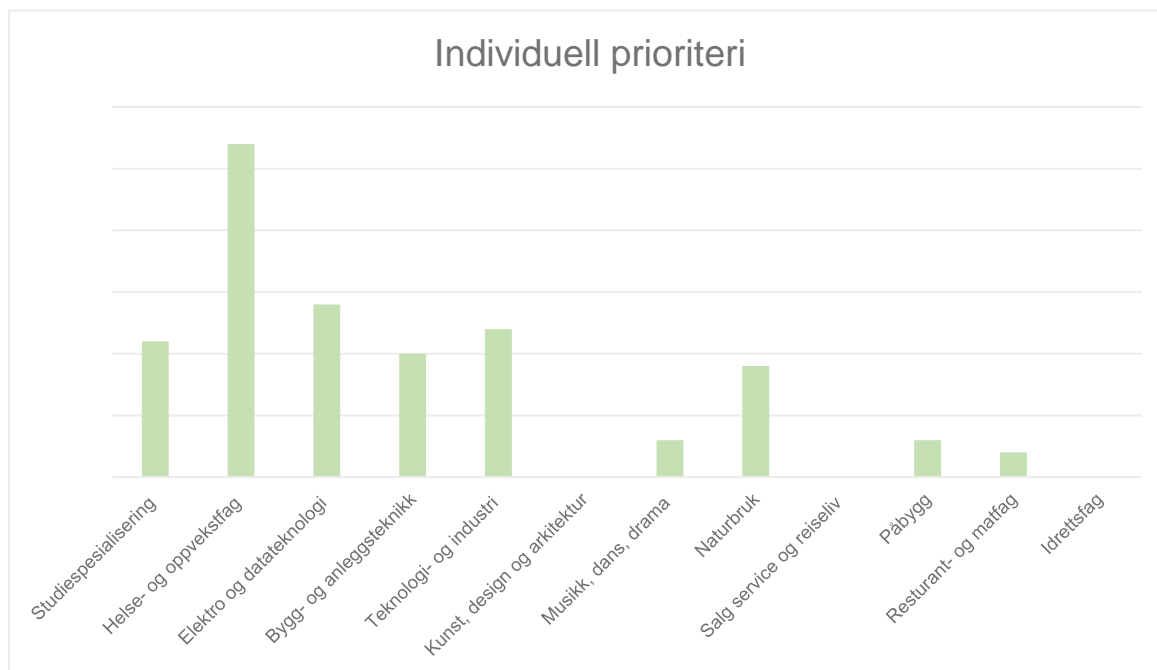
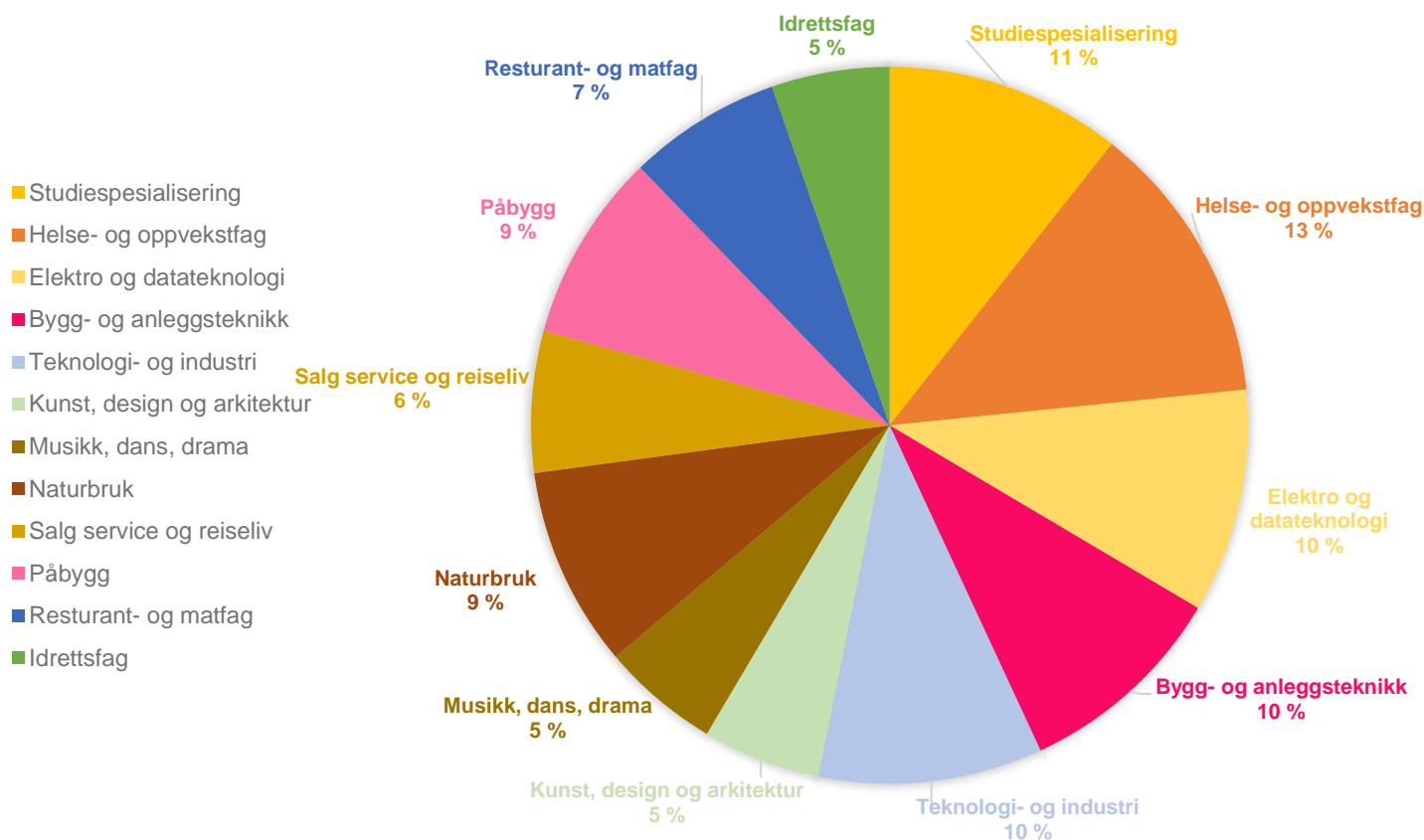

Diagram 1: Søylen viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

GRUPPEPRIORITERING - KOPPANG

Samlet sett har deltakerne på Koppang prioritert følgende studieretninger høyest:

- Helse- og oppvekstfag
- Studiespesialisering
- Elektro og datateknologi, Bygg- og anleggsteknikk, og Teknologi- og industri

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag
- Elektro- og datateknologi
- Teknologi- og industri

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Koppang identifiserte følgende arbeidskraftsbehov: Helsesektor

- Digital, lærere og undervisningspersonell, landbruk, reiseliv, bygg og anlegg, og ingeniører

2.2.2 Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal (Rudi)

Det følger av figuren under har deltakerne fremhevet helse- og oppvekstfag, elektro- og datateknologi og studiespesialiserende som de tilbudene som skal prioriteres. Den individuelle avstemningen er sammenfallende med resultatet fra gruppeprioriteringen.

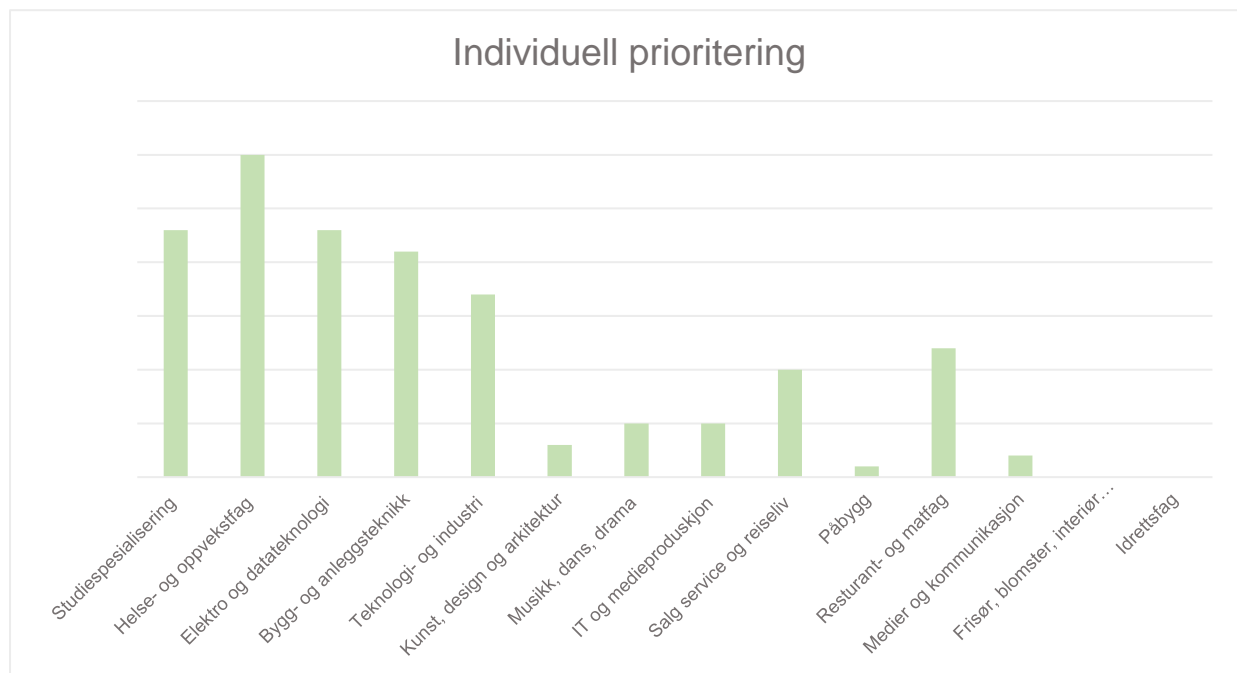
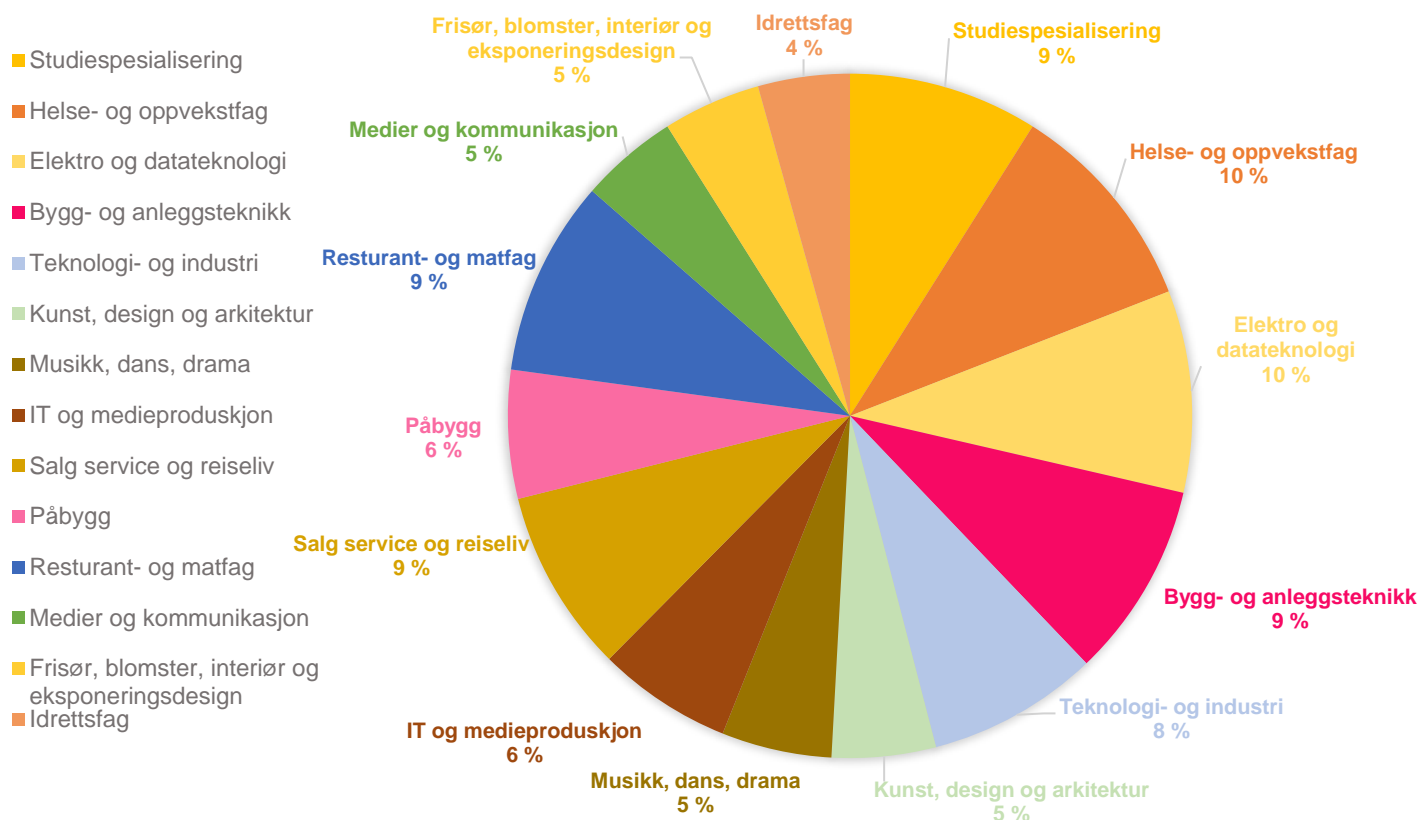

Diagram 1: Søylene viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

GRUPPEPRIORITERING- RUDI

Samlet sett har deltakerne på Rudi prioritert følgende studieretninger høyest:

- Helse- og oppvekstfag
- Elektro og datateknologi
- Studiespesialisering, Bygg- og anleggsteknikk, Salg Service og reiseliv og restaurant- og matfag

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag
- Elektro- og datateknologi
- Studiespesialiserende

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Rudi identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, grønn næring og fornybar energi, digital, bygg, anlegg og yrkesfag, landbruk, reiseliv og transport

2.2.3 Regionene Hamar og Kongsvinger (Sand)

Hamar og Kongsvinger er to individuelle regioner i Innlandet fylkeskommune, hvor hver region har ulikt skoletilbud. Det ble derfor gjort en deling av gruppene på konferansen hvor det ble i alt tre grupper fra Hamar-regionen og ni grupper fra Kongsvinger-regionen. Hver region arbeidet med skoletilbudet i sin region og resultatene under viser prioriteringene gjort i henholdsvis Hamar og Kongsvinger. I oppgave 1 ble det ikke vurdert som nødvendig å dele opp resultatene på tilsvarende måte.

HAMAR

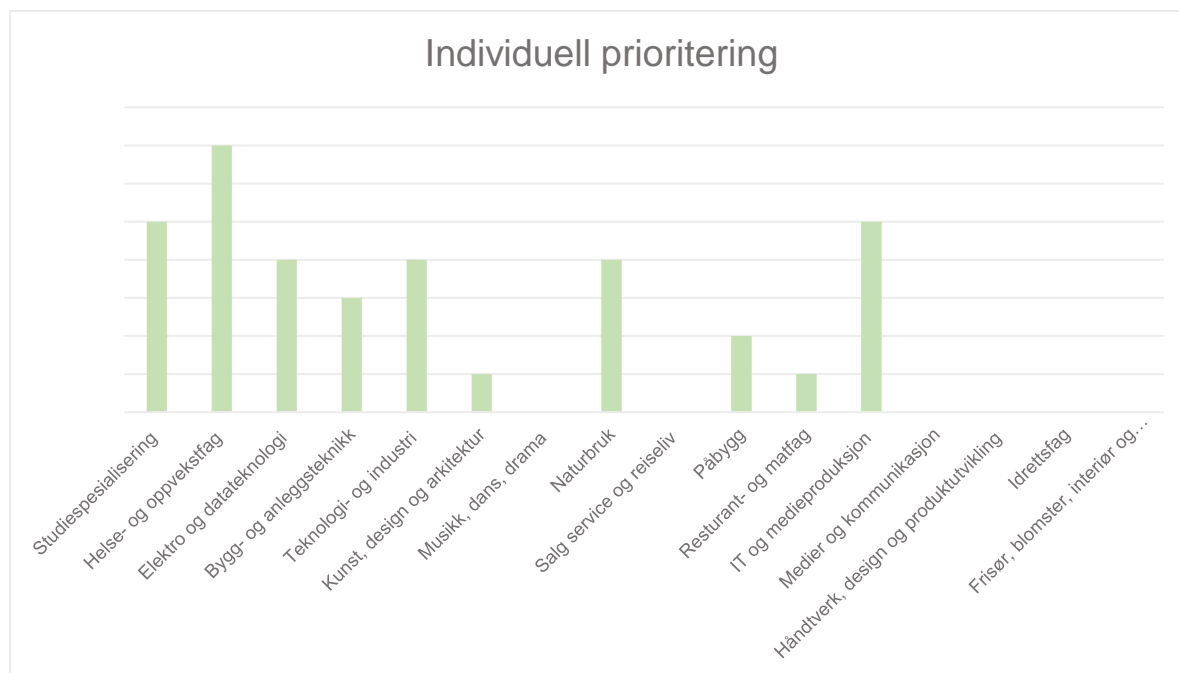
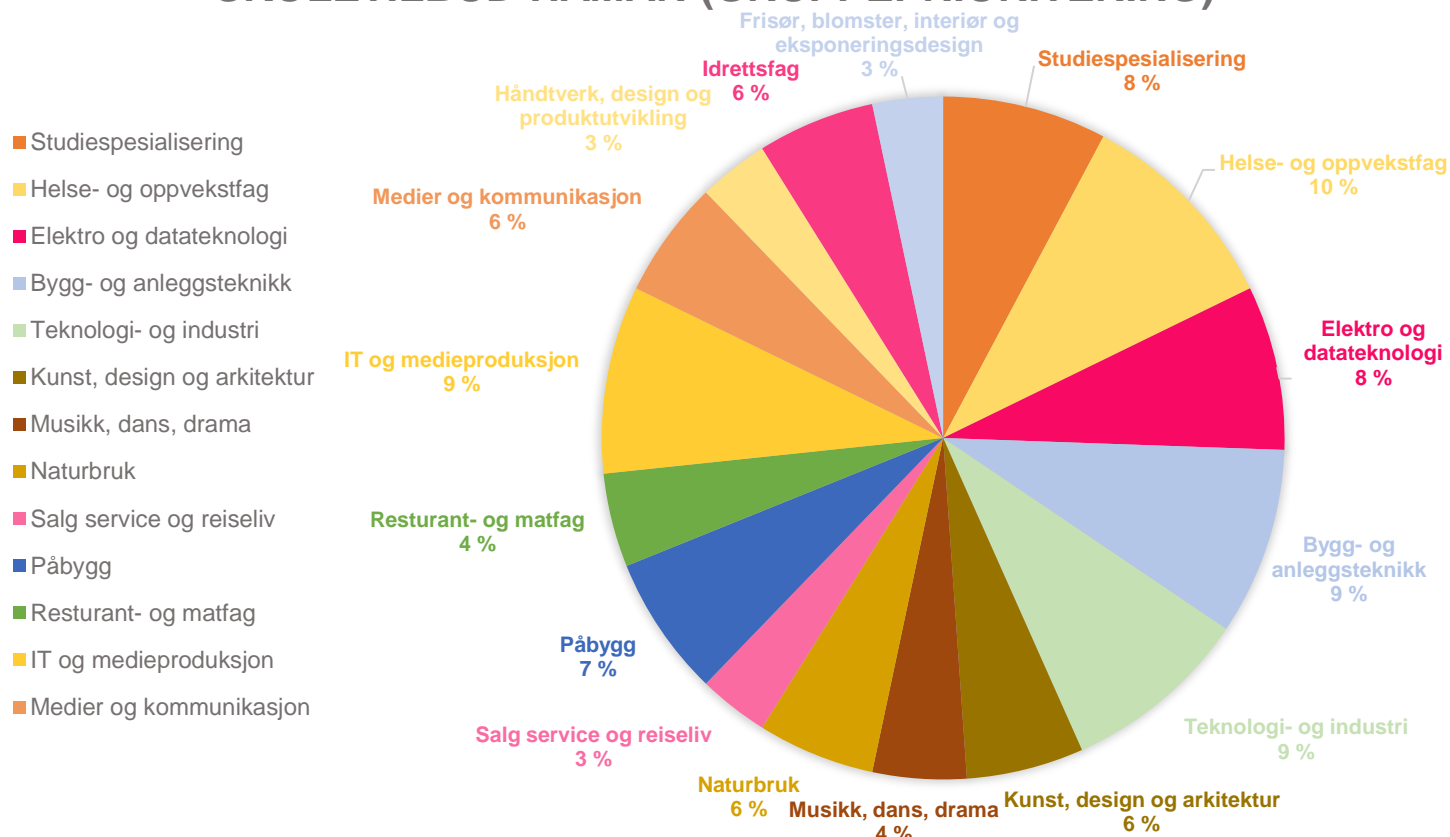

Diagram 1: Søylene viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

SKOLETILBUD HAMAR (GRUPPEPRIORITERING)

Samlet sett har deltakerne på Sand prioritert følgende studieretninger høyest for Hamar-regionen:

- Helse- og oppvekstfag
- Bygg- og anleggsteknikk, Teknologi- og industri, IT og medieproduksjon
- Elektro og datateknologi, Studiespesialisering

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag
- IT- og medieproduksjon
- Studiespesialiserende

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering. Studiespesialisering er prioritert høyere på individuelt nivå enn i gruppen. Gruppene har kollektivt satt flere yrkesfag høyere opp på prioriteringslisten enn hva som er gjort individuelt.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Sand identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, digital, grønn næring, industri og lærere

KONGSVINGER

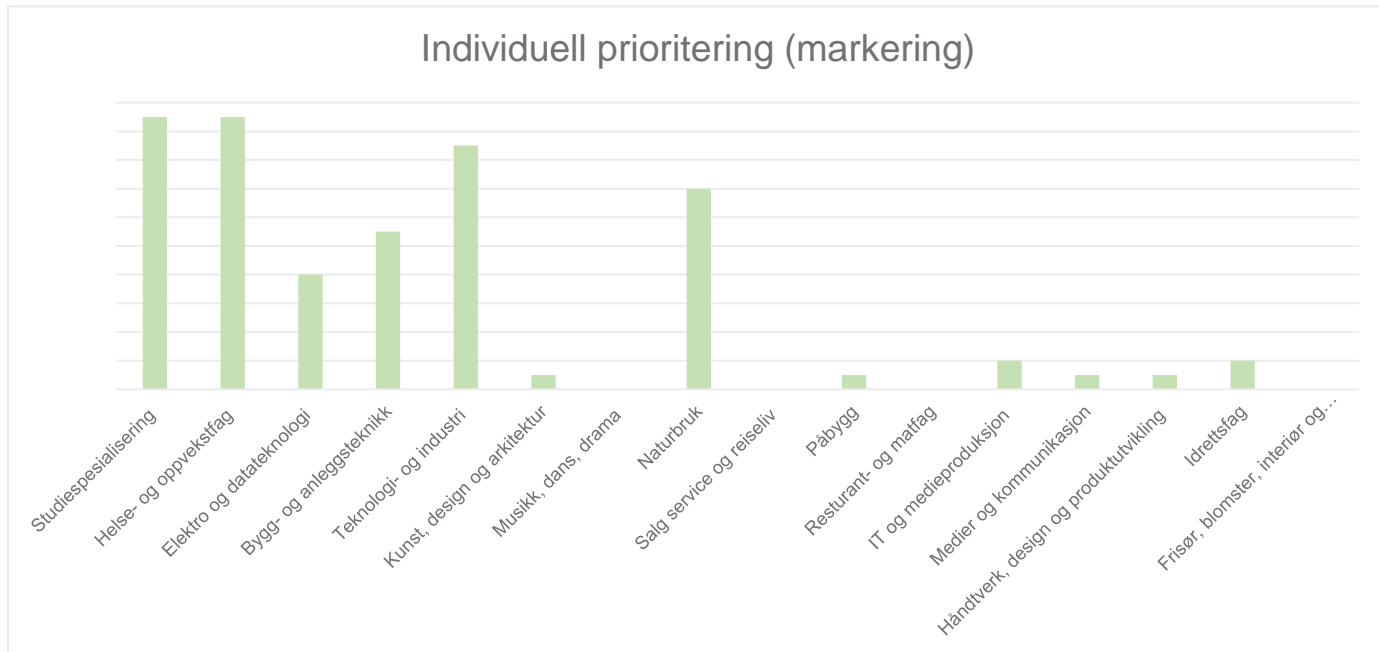
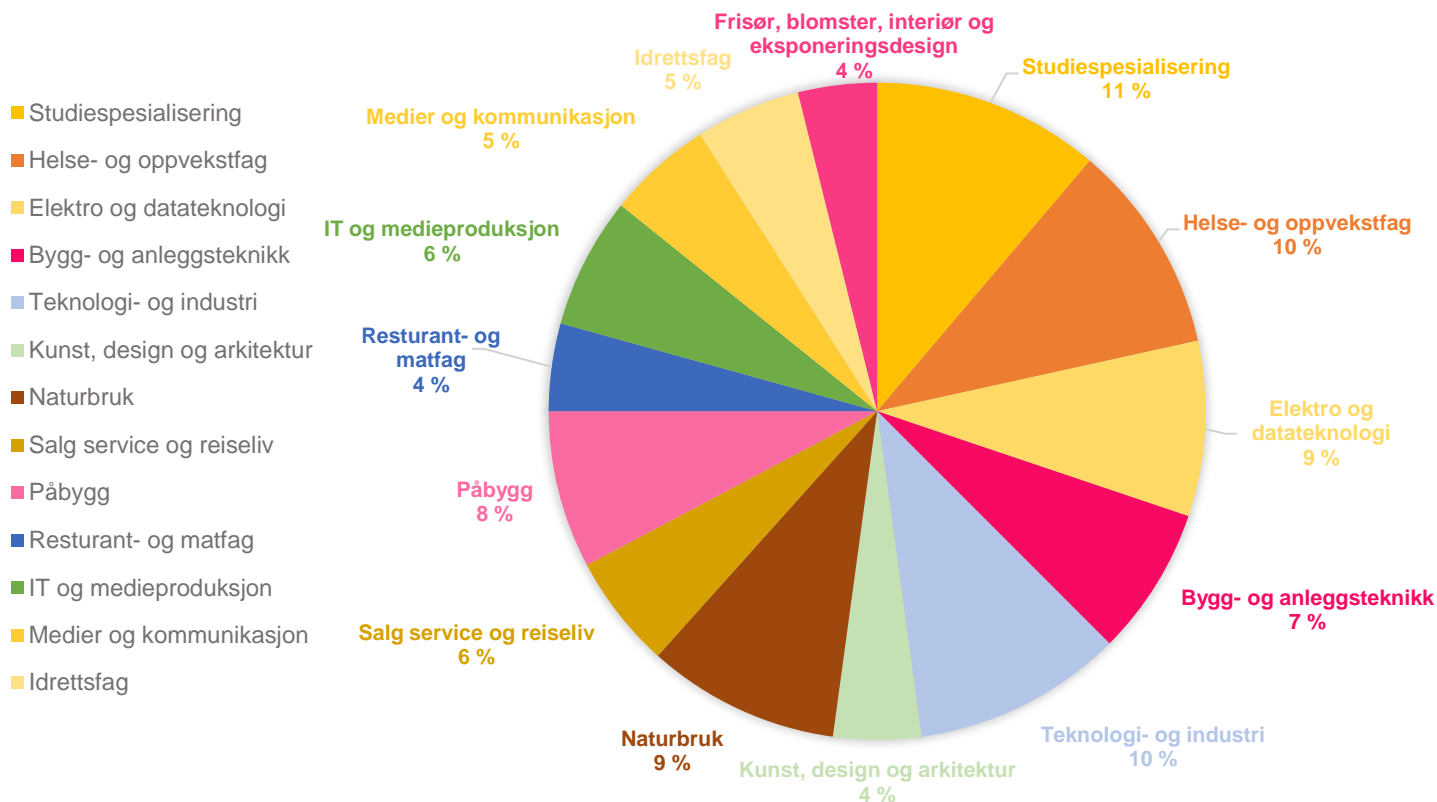

Diagram 1: Søylene viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

SKOLETILBUD KONGSVINGER (GRUPPEPRIORITERING)

Samlet sett har deltakerne på Sand prioritert følgende studieretninger høyest for Kongsvinger-regionen:

- Studiespesialisering
- Helse- og oppvekstfag, Teknologi- og industri
- Naturbruk, Elektro og datateknologi

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag/Studiespesialiserende
- Teknologi- og industri
- Naturbruk

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Sand identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, digital, grønn næring, industri og lærere

2.2.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune (Gjøvik)

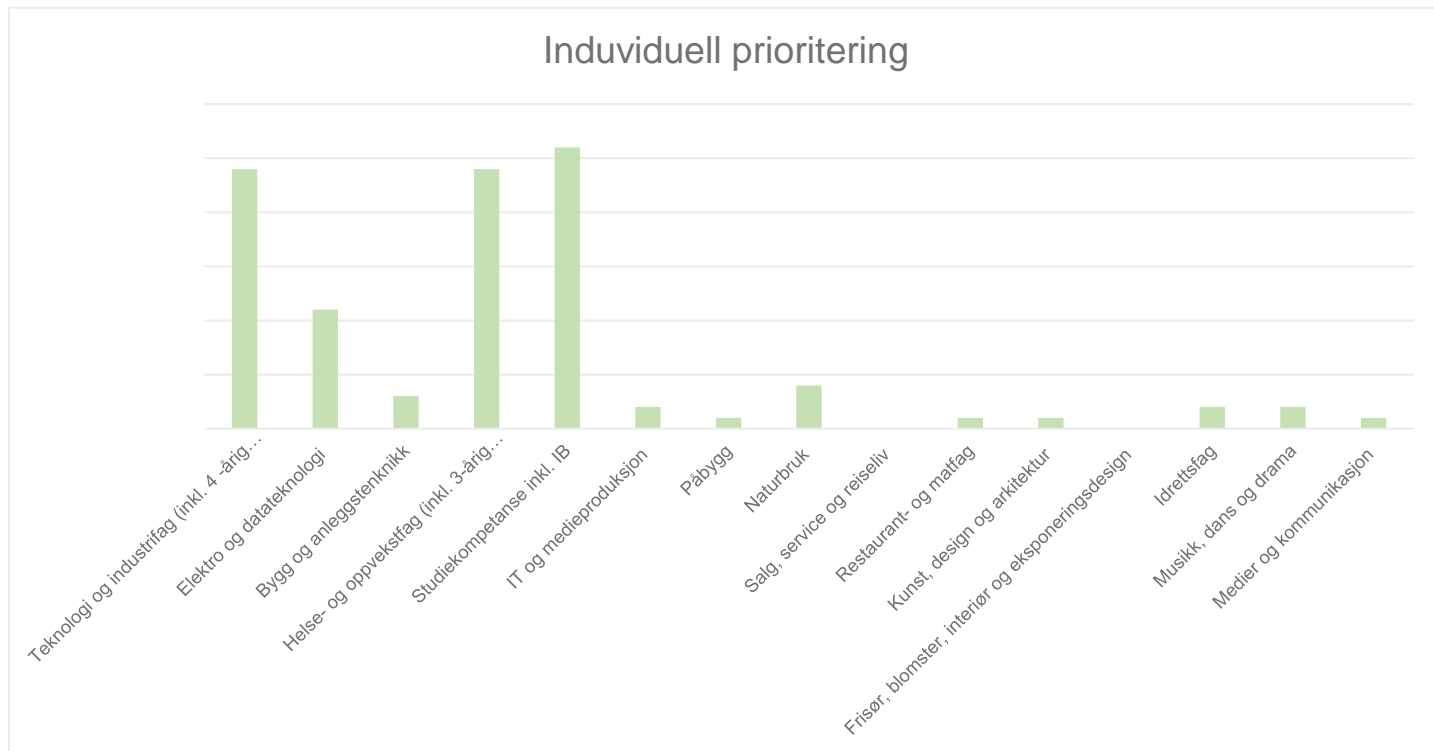
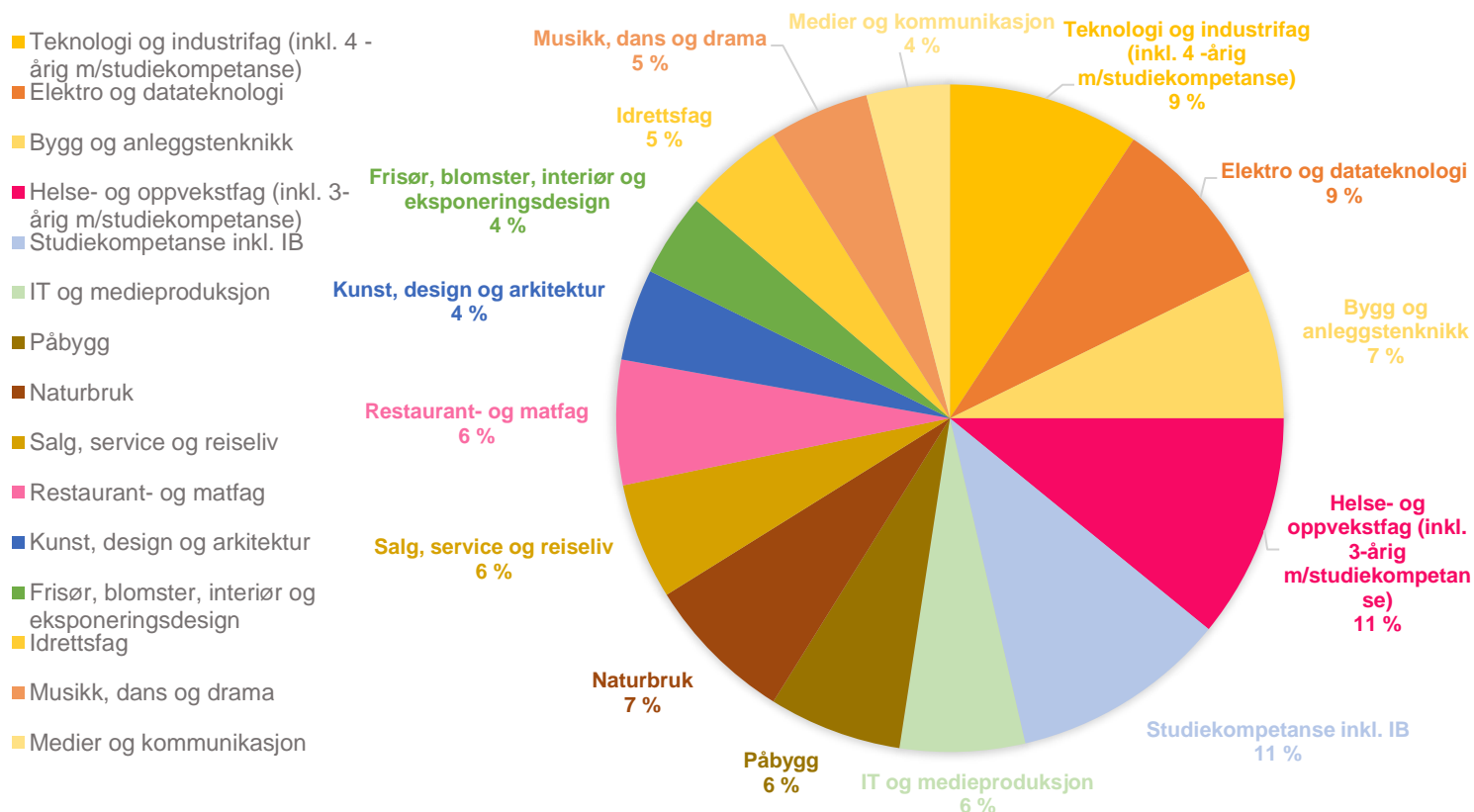

Diagram 1: Søylen viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

GRUPPEPRIORITERING - GJØVIK

Samlet sett har deltakerne på Gjøvik prioritert følgende studieretninger høyest:

- Helse- og oppvekstfag (inkl. 3-årig m/studiekompetanse), Studiekompetanse inkl. IB
- Elektro og datateknologi, Teknologi og industrifag (inkl. 4-årig m/studiekompetanse)
- Bygg- og anleggsteknikk, Naturbruk

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Studiekompetanse inkl. IB
- Helse- og oppvekstfag (inkl. 3-årig m/studiekompetanse),
- Teknologi og industrifag (inkl. 4-årig m/studiekompetanse)

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering. Det som skiller seg på denne samlingen er hvor tydelig enige gruppene er i den individuelle prioriteringen, og mellom gruppene. Prioriteringen av de oppgitte skoletilbudene er det høy enighet om.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Gjøvik identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, digital, industri, bygg og anlegg, Lærere og psykologer, reiseliv og sosialt

2.2.5 Oppsummering

Sett resultatene fra alle konferansene under ett er følgende studietilbud prioritert høyest i kronologisk rekkefølge:

Helse- og oppvekstfag
Studiespesialisering
Teknologi- og industrifag, elektro og datateknologi

I store trekk er regionene i Innlandet fylkeskommune enige i hvordan skoletilbudet skal prioriteres når det kommer til de studieretningene som tilbys i dag. I noen regioner har studieretninger knyttet til reiseliv høyere prioritet i lys av regionens næringsliv, og i andre regioner er naturbruk og industrifagene viktigere. De presenterte resultatene viser at det er stor enighet på tvers av regionene i Innlandet, men at det er behov for å tilpasse tilbudet ut ifra regionenes ønsker og behov.

Observasjoner i prosessen

Deltakerandelen fra de yngre var lav eller ikke tilstedeværende. Det innebærer at de unge i liten eller ingen grad har hatt anledning til å si sin mening om eksisterende skole- og tilbudsstruktur.

Blant deltakerne var det liten eller svært varierende kunnskap om hva de ulike studieretningene inneholder eller fører til. Det ble gitt tilbakemeldinger fra flere om at det gjorde det vanskelig å gjennomføre en kvalifisert vurdering. Ved siste konferanse ble det derfor delt ut en beskrivelse av hver studieretning som viste seg å være til hjelp.

På enkelte samlinger og hos enkelte grupper oppsto det stor motstand i møte med oppgave 2 om prioritering av skoletilbudet. Noen valgte å ikke løse oppgaven, og noen hadde behov for å uttrykke at de mente det ville være mer hensiktsmessig å diskutere alternative opplæringsmodeller. Det store flertallet løste oppgaven som etterspurt.

Resultatene

Resultatene i oppgave 2 må ses i sammenheng med det presenterte kunnskapsgrunnlaget på hver samling. Deltakerne ble gjort kjent med hvilke studietilbud regionen tilbyr, søkertallene til disse og hvor mange studieplasser som ikke fylles opp hvert år fordelt på studieretningene. Tallene viser at det må gjennomføres prioriteringer slik at fylkeskommunen fortsatt kan sikre et godt tilbud til elevene innenfor de nødvendige studietilbudet som svarer til fremtidig arbeidskraftsbehov.

2.3 Oppgave 3 – Kvalitet i skolestrukturen

Oppgaven gikk ut på å identifisere og prioritere strukturene i skole- og opplæringstilbudet for videregående opplæring. Det ble satt som premiss for oppgaven at strukturene som skal identifiseres skal være de som sørger for at elevene trives og utvikler seg. Hensikten med oppgaven var å se nærmere på de store strukturene som utgjør rammeverket i tilbudet. Det ble gitt eksempler på strukturer som reisevei og klassestørrelse. Det ble stilt følgende spørsmål:

Spørsmål 1: Det er viktig at elevene trives og utvikler seg på skolen! Hvilke strukturer må være på plass for å sikre dette?

Spørsmål 2: Hvilke strukturer vil være viktigst/mest sentrale i fremtiden og hvorfor? Begrunn svaret.

Hensikten er å få deltakerne til å prioritere hvilke strukturer de mener er viktigst for å sikre elevers trivsel og utvikling i videregående opplæring. Valgene skal begrunnes for å få deltakerne til å reflektere over prioriteringene de gjør og gi de anledning til å argumentere og underbygge sine valg.

Denne oppgaven ble justert og tilpasset etter første samling på Koppang. Oppgaven på Koppang viste seg å ikke svare ut hensikten eller gi de ønskede resultatene oppgavene var ment for. Oppgave 3 var lik for de resterende tre samlingene på Rudi, Sand og Gjøvik. Resultatene fra Koppang må leses uavhengig av de øvrige resultatene.

2.3.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal

Oppgaven:

Gruppene fikk utdelt en beskrevet person som gruppen skulle ta utgangspunkt i, i besvarelsen av oppgaven. Det var i alt utarbeidet tre ulike personas i videregående alder med ulike forutsetninger, interesser og ønsker.

Negativ Brain storm

- *Hvordan kan vi gjøre det kjempevanskelig å oppnå det eleven trenger og ønsker seg?*

Positiv Brain storm

- ❖ *Hvordan kan vi utvikle skolestrukturen til det beste for vår elev, basert på følgende faktorer?*

Trivsel

Læring

Resultater

Negativ brain storm

Transporthindringer (pris, tilgjengelighet, kollektivmuligheter)
Svakt/fraværende sosialt miljø
Flytte langt
Legge ned utdanning
Ingen/dårlig sosial-/helsetjenester
få faglærere
Begrenset mulighetsrom
Svakt/dårlig fritidstilbud

•Positiv brain storm

- Nærhet mellom lærer og elev
- God kollektivtilbud
- Skolehelsetjeneste
- Gode, stabile lærere
- Samarbid og deling av lærerressursene
- praktisk innhold i fag
- skolen har et godt lag rundt eleven
- Rammevilkår. god økonomi og kvalifiserte lærere
- digitale undervisningsløsninger
- engasjerte lærere
- fritidstilbud
- Forutsigbart tilbudsstruktur

2.3.2 *Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal*

Hovedstrukturene regionen Lillehammer, Midt- og Nord- Gudbrandsdalen peker på som de viktigste er:

- ❖ Lærerens kompetanse og fagmiljøet rundt læreren

Gruppene er opptatt av at lærerne skal trives i jobben, med miljøet rundt seg, samtidig som læreren har anledning til å videreutvikle seg og øke egen kompetanse. Gruppene uttrykker at de tror dette vil gi mer motiverte lærere som generere mer motiverte og engasjerte elever

- ❖ Samarbeidet mellom skolen og næringslivet

Gjennom tettere samarbeid mellom skolen og næringslivet mener deltakerne at elevene vil få bedre forståelse for hva arbeidslivet innebærer, økt ansvarsfølelse hos eleven, en mer variert skolehverdag hvor praksis får en større betydning. Samarbeidet vil også styrke de lokale fagmiljøene i regionene når nettverket blir større.

- ❖ Sosiale faktorer knyttet til støttefunksjoner i skolen (helsesykepleiere, internatverter og miljøarbeidere)

Det legges vekt på økt tilgang på kompetent personell rundt helse, sosialt og psykisk. Det er ønskelig med flere helsesykepleiere som er mer tilgjengelig på skolene oftere. Det uttrykkes at dette vil bidra til et bedre sosialt miljø, økt trygghet, og en mykere overgang til videregående opplæring enten om eleven må på hybel eller kan bo hjemme.

- ❖ Alternative opplæringsmodeller, fleksible og moderne læringsplattformer/utdanningsløp

Flere grupper trekker frem behovet for å se på skolen og dens struktur på en ny måte. Flere ønsker seg andre type opplæringsmodeller, mer fleksibel gjennomføring av videregående opplæring og moderne utdanningsløp. Enkelte tilbakemeldinger fra deltakerne kritiserer at oppgaven bygger på eksisterende skolestruktur og at det heller hadde vært ønskelig å tenke annerledes og ikke kun justere på nåværende strukturer.

- ❖ Andre sosiale faktorer: aktivitetstilbud og tiltak for et inkluderende skolemiljø

2.3.3 *Regionene Hamar og Kongsvinger*

Hovedstrukturene regionene Hamar og Kongsvinger peker på som de viktigste er:

- ❖ Motiverte og kompetente lærere

Deltakerne er opptatt av at lærere har et profesjonelt miljø rundt seg, at de har god pedagogisk tilnærming til fagene og-, får elevene til å lære og lære. Det er også viktig at læreren utviser engasjement som vil generere nysgjerrige og utforskende elever. Samtidig pekes det på at det er viktig at det fremstår attraktivt å jobbe som lærer.

- ❖ Nærhet til skolen/kunne bo hjemme

Det vurderes som sentralt og viktig at flest mulig har anledning til å bo hjemme og ha nærhet til skoletilbudet. Samtidig er det ønskelig at tilbud ikke legges ned og at de fleste kommer inn på sitt første valg.

- ❖ Alternative opplæringsmodeller, mer modulbasert opplæring og fleksibel gjennomføring

Det foreslås å samle tilbud fra ulike skoler med utgangspunkt i et større geografisk område for å styrke fagmiljøene og benytte seg av ny teknologi i nye opplæringsarenaer. Det er ønsket fleksible løsninger, men uten at det går på kompromiss med faglig kvalitet i opplæringen. Det presenteres et forslag om modulbasert undervisning, men ellers ingen andre alternative modeller.

- ❖ Sosial trivsel og trygghet for eleven

Tilhørighet, inkludering, tilrettelegging for den enkelte trekkes frem som faktorer som er avgjørende for elevens trivsel og trygghet. Det pekes på at læreren har en sentral rolle i å skape trygge elever, samtidig som at inkluderte elever vil være mer glade og motiverte for å lære.

2.3.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

Hovedstrukturene regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune peker på som de viktigste er:

- ❖ Læreren med fagmiljø og støttefunksjoner

Deltakerne mener engasjerte, motiverte, pedagogisk sterke og faglig kompetente lærere er den viktigste strukturen som må være på plass for å sikre god opplæring og trygge elever. Samtidig peker deltakerne på at læreren må ha et team rundt seg med støttefunksjoner gjennom fagmiljøet og øvrige funksjoner i skoleapparatet. Det vil gi inspirasjon til elevene og er viktig for deres lærelyst og evnen til å holde fokus. Eleven vil få et større faglig utbytte og oppleve balanse mellom krav fra skolen og egen kontroll over skolehverdagen. Følgende er lagt frem som viktige faktorer:

- Lønn og respekt i samfunnet – bør være høystatus å være lærer
- Foreldre må prate læreren opp
- Samhold mellom lærere
- Samspill mellom lærere og foreldre
- Læreren får frihet til å gjøre det på sin måte

- ❖ Samarbeidet mellom skolen og arbeids- og næringslivet

Ønsker seg nye samarbeidsformer som legger til rette for samarbeid med næringsliv og arbeidsliv. Samarbeidet skal gå begge veier og gagne alle parter. Elevene får oppleve arbeidslivet, og skolen får hentet inn ekstern relevant kompetanse. Samarbeidet kan skape innovasjon, bidra til dialog, få flere gjennom videregående opplæring med praktisk tilnærming, løse komplekse samfunnsutfordringer. Synliggjøre relevansen mellom studieløp og arbeidslivet.

- ❖ Fleksible opplæringsmodeller

Deltakerne mener nye opplæringsmodeller kan bidra til å få flere elever gjennom skolegangen, en mer effektiv gjennomføring og gjøre det enklere å endre kurs ved «feilvalg». Det kan være fleksible opplæringsmodeller og annen organisering som modulbasert opplæring, anerkjenne realkompetanse, også hos ungdommen. Det poengteres at fleksible modeller må gjennomføres under tydelig definerte rammer.

- ❖ Variasjon i undervisningen

For å bidra til å ta i bruk begge hjernehalvdeler i læring gjennom fysisk aktivitet, kreativitet, praktisk tilnærming i samspill med teori. Har et folkehelseperspektiv.

2.3.5 Oppsummering – fellestrekk mellom regionene

Basert på fremstillingen over har deltakerne og gruppene på samtlige konferanser trukket frem læreren som den viktigste strukturen i skoletilbudet, samt de strukturene som finnes rundt læreren. Det pekes på strukturer som kollegialt miljø, lønn, kompetanseutvikling og frihet til yrkesutøvelse.

Deltakerne ønsker å arbeide mer med alternative, nye og fleksible opplæringsmodeller. I alle samlingene kom det tydelig frem at akkurat dette punktet er viktig. Det er stort engasjement rundt nye måter å strukturere skolehverdagen på, og et ønske om å utfordre utformingen av dagens opplæringsmodeller. Nye modeller vil kunne tilpasses flere elever for å imøtekomme deres behov, samt at fjernundervisning i større grad kan benyttes. Spørsmålet er om nye modeller kan redusere behovet for å flytte hjemmefra tidlig.

Videre pekes det på at en suksessfaktor vil være å styrke samarbeidet mellom videregående skole og nærings- og arbeidslivet. Hensikten med dette samarbeidet vil være å skape synergieffekter slik at næringslivet mottar den arbeidskraften de har behov for. Det hevdes at et slikt samarbeid kan sørge for at flere gjennomfører utdanningsløpet, blant annet gjennom økt praktisk tilnærming

3 Innlegg fra unges stemmer

Representanter fra ungdommens fylkesting holdt innledning på Koppang, Rudi og Gjøvik. Her følger innleggene fra ungdomsrepresentantene i sin helhet. Det var ikke gjennomført en egen oppgave for ungdommene i del 2 av samlingen om skole- og tilbudsstrukturen. På de samlingene hvor ungdommen var representert satt de sammen med øvrige deltakere når de arbeidet arbeidskraftsbehovet, prioritering av skoletilbudet og kvalitet i skolestrukturen. Under presenteres ungdommenes presentasjon de avholdt i forbindelse med sitt innlegg til forsamlingen.

Punkt 3.1 til 3.3 er tatt med i denne rapporten for å sette ungdommenes fokus i sammenheng med utfordringene knyttet til skole- og tilbudsstrukturen. Resultatene fra ungdomsoppgaven kan det leses mer om i rapporten for Innlandsstrategien.

3.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal

Innledningstale medvirkningskonferanse Koppang v/Sigrun Myrvang, Ungdommens fylkesting

Utfordringer og muligheter

**Klimakrisen –
Fornybar energi og
grønn omstilling**

**Befolkningsnedgang –
Motvirkes ved å skape
levende lokalsamfunn**

**Skole og utdanning –
Nedgang i elevtall –
Elevens beste, tilpasning
av skolestruktur, tenke
fremtidsrettet og nytt**

Jobb og bolig

- Hybride arbeidsplasser
  - Bredbånd
  - Transport
- Lavere boligpriser i distriktene

Levende lokalsamfunn

Se muligheter og ikke begrensninger

Jobb og bolig

Fritid – natur, kultur & mye mer

- Støtte opp under aktiviteter og engasjement

Natur

Kollektiv transport – En forutsetning for mye

- Møteplasser
- Jobb
- Skole
- Utvider hva det å bo i distriktene faktisk betyr
- Rabatterte ordninger

Klimakrisen

Ny klimaregning – Vi har innmæring
 basert på de nye dataene

Nullutslippstransport innen 2050 vil kreve
 mye kraft

FNs klimapanel sender en esiste advarsel: -
 Nå teller alle valg

Levende lokalsamfunn

Se muligheter og ikke
 begrensninger

Skole og utdanning

Elevenes beste!
 Reisevei
 Sosialt og faglig miljø
 Levende lokalsamfunn
 Behov i yrkeslivet

Klimakrisen

Ny klimaregning – Vi har innmæring
 basert på de nye dataene

Nullutslippstransport innen 2050 vil kreve
 mye kraft

FNs klimapanel sender en esiste advarsel: -
 Nå teller alle valg

Innlandets fremtid er avhengig
 av de unges stemme

Innovasjon og grønn omstilling

Endringsvilje og endringskompetanse

Grønn omstilling

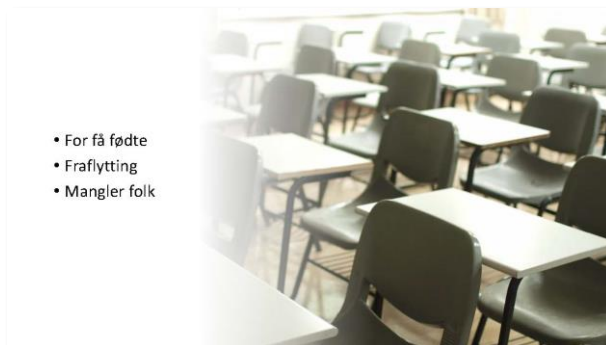
Grønn energiproduksjon

3.2 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

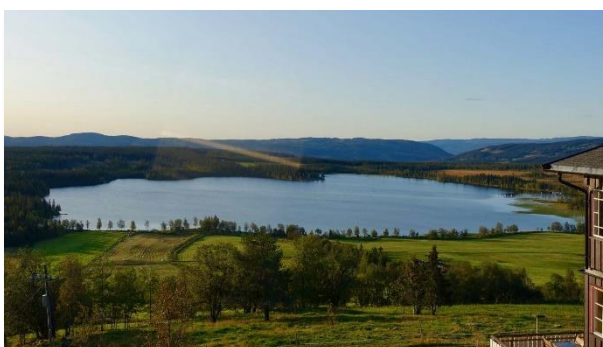

Innledningstale medvirkningskonferanse Gjøvik v/Heidar Jahr, Ungdommens fylkesting

Unge vil ha:

- Nærhet til tilbud
- Mangfold i tilbudene
  - Alt trenger ikke være over alt
  - God Infrastruktur

2024-2028

Videreutvikle den videregående skolen

Digitalisering

Infrastruktur og samferdsel

3.3 Ungdomsoppgave

Etter erfaringen fra samlingen på Koppang ble utarbeidet en egen ungdomsoppgave for arbeidet med innlandsstrategien. Ungdommene ble samlet i egne grupper som arbeidet med denne. Ungdomsoppgaven ble gjennomført på Rudi og Sand med egne ungdomsgrupper. På Gjøvik var det kun en ungdom som stilte og ungdomsoppgaven ble derfor ikke gjennomført.

På Rudi var det til sammen 8 ungdomsdeltakere hvorav halvparten kom fra ungdommens fylkesting og den andre halvparten fra et kommunalt ungdomsråd. Det antas derfor at det var ungdommer fra videregående skole i tillegg til ungdomsskole. Ungdommene ble fordelt på to ungdomsgrupper.

På Sand var det ingen representanter fra ungdommens fylkesting til stede da det var heldagsprøver på videregående skole på samme tid. Det kom 5 ungdomsdeltakere fra et kommunalt ungdomsråd med ungdomsskoleelever. Disse utgjorde en ungdomsgruppe.

3.3.1 Ønsker for fremtidens Innlandet fra ungdommene

Ungdommene peker på at bedre og billigere infrastruktur er nøkkelen til mye. Et fleksibelt kollektivsystem som knytter regionen bedre sammen vil avhjelpe situasjonen for mange unge i dag som er helt avhengig av å bli kjørt rundt for å treffe andre. Dårlig kollektivtilbud legger også føringer og begrensninger både ift. fritidsmuligheter og skole. De unge ønsker seg derfor bedre og mer fleksibelt kollektivtilbud på buss og tog og bedre veger mellom byer og tettsteder. I tillegg vil godt utbygd digital infrastruktur legge til rette for digital undervisning og å jobbe desentralisert i distriktet, som igjen gjør bygda mer attraktiv.

Større satsning på de unge, med flere møteplasser utenfor de tradisjonelle idretts- og kulturarenaene som finnes. Gjerne uorganiserte møteplasser. All må føle seg velkomne, og byer- og tettsteder må inkludere alle. I tillegg ønsker de unge seg møteplasser mellom by og bygd. Videreføre kulturkortet Ung Inn med rabatterte opplevelse og aktiviteter for unge.

Ungdommen ønsker at Innlandet vil satse mer på skole og utdanning i samarbeid med næringslivet. Vellykkede utdanningstilbud og godt samarbeid mellom skolen og næringslivet gir de unge mulighet for undervisning kombinert med jobb og rekrutterer unge til næringslivet i distriktet. Større bredde i utdanningsvalg og tilby fag digitalt for ungdommer som ikke har tilbudet på sin nærscole. Oppdaterte lærere og god økonomi i skolen. Satsning på lavterskel helsetilbud som helsesykepleier i skolen og helsestasjon for ungdom.

Innlandet har mye fin natur og et aktivt landbruk som de unge ønsker å videreføre. De unge ønsker seg et attraktivt Innlandet som kan tilby spennende jobber og attraktive lokalsamfunn som de kan flytte tilbake til. Unge må få flytte ut og utvikle seg, men at de har ønsker om og muligheter til å flytte tilbake igjen. Det forutsetter at Innlandet kan tilby attraktive bo- og arbeidsmuligheter.

4 Oppsummering – veien videre

Rapportens innhold skal brukes av fylkeskommunen i sitt videre arbeid med skole- og tilbudsstrukturen. Det ble vedtatt høsten 2022 at det skal utarbeides en sak om framtidig skolestruktur i Innlandet som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og finansiering basert på nåværende og framskrevne elevtall.

Innholdet i rapporten må leses i lys av at det er avholdt medvirkningskonferanser i en åpningsfase for å høste tidlig innspill. Rapporten vil bli overlevert til nytt fylkesting etter høsten 2023. Videre medvirkning knyttet til skole- og tilbudsstrukturen planlegges og avgjøres av fylkeskommunen.